

Olvasás és írás az álomban. Az álomban végbemenő lelkifolyamatok vizsgálatához érdekes adatokat közöl *Meumann* az *Archiv für die gesamte Psychologie* XV. kötetében. Saját álmai közül mond el olyanokat, amelyekben olvasási vagy írásbeli tevékenység szerepelt és tapasztalatait, következtetéseit összeveti azokkal, amelyeket *Kraepelin* közölt volt az álomban előforduló beszédzavarokra vonatkozólag. Ezek az álmok nagyon ritkák, különösen az olyanok, amelyekben írunk. Ennek sok oka van. Először is az olvasás és írás a művelt ember legközönségesebb és leggyakoribb tevékenységei közé tartozik, az ilyenekről pedig aránylag ritkán álmodunk. Azonkívül az olvasás és írás nagyon bonyolult tevékenység és az álomban lelkünk tevékenysége nagyon szűkkörű. Végül fontos körülmény, hogy az ilyen álmokat nagyon könnyen elfelejtjük. A feledésnek ezt a gyorsaságát ugyan meg lehet azzal magyarázni, hogy a pszichofizikai ingerlés olvasás közben nagyon gyenge. De nemcsak az olvasó és író álmainkat felejtjük el, ezeknél csak feltűnőbb a dolog, mert ezeket az álmokat szó szerint pontosan kell reprodukálnunk, hogy értelmük legyen, egyéb álmainkra pedig nincs ilyen pontos ellenőrző eszközünk. Már *Kraepelin* figyelmeztet arra az érdekes tényre, amelyet *Meumann* is megerősít, hogy a hallási képzeteknek kisebb szerepük van az álomban, mint a látási képzeteknek. Ebből azt kell következtetnünk, hogy talán a hallási központok tevékenysége jobban szünetel alvás közben, mint a látási centrumoké.

K—n.

*

Új szempontok az iskolapadról. Fontos szerepet kell tulajdonítanunk az iskolai padoknak, írja *Van Evrie Kilpatrick*, a bostoni *Education* októberi számában, mert az iskolásgyermek életének nagy része benne folyik le. A padnak olyannak kell lennie, hogy először is támogatója legyen a gyermek minden munkájának és azonkívül az egészségére se gyakoroljon káros befolyást. Három elvet kell szem előtt tartani és az első ezek közül a mozgás elve. Mindenkinél mozognia kell, aki jól érzi magát, de a látszat az, hogy a gyermeknek szakadatlanul kell mozognia. Mennél többet mozog a gyermek, annál jobban fejlődik. A padnak tehát nem szabad meggátolnia a gyermek mozgását. Ezt úgy érzük el, ha a gyermek az iskolában is olyan mozgatható széken ül, mint otthon. De az iskolai bútorzatnak nemcsak a szabad mozgást kell megkönnyítenie valamilyen foglalkozás közben, hanem a helyváltoztatást is. Ajánlja a szerző, hogy napközben mennél többször változtassuk a tantermet és a gyermekek munka közben elfoglalt helyzetét. A másik elv, amelyet szem előtt kell tartani, az alkalmazkodás elve. Pl. teljesen lehetetlen

szilárd padot elég közel tenni az asztalhoz, mert akkor a gyermek nem tud könnyen leülni és felállani. Azután különböző munkánál különböző távolságra van szükség szék és asztal között. Tanítóknál és óvodás gyermekeknél már így van ez, miért ne lehetne ugyanígy iskolásgyermeknél is? Írás közben nem tud a gyermek úgy ülni a szilárd padon, hogy a jobb karja is meg legyen támasztva és a hátát se kelljen meggömbíteni. Végül a harmadik elv a pihenés elve. Néha testi szükség különös helyzeteket felvenni és ezt a padnak nem szabad meggátolni. Mindezekből azt látjuk, hogy az iskolai padnak nem szabad nagyon eltérnie a rendes asztal és szék alakjától. Legyen egyszerű, egyéni, mozgatható, alkalmazható és tágas. K—n.

*

A college feladatáról beszélt megnyitó beszédében *dr. A. Lawrence Lowell*, a Harvard egyetem elnöke, háromféle szempontból. Az egyes hallgató legmagasabb fejlődését, a collegének a szakiskolához való helyes viszonyát és a hallgatók viszonyát egymáshoz tartotta szem előtt. Mindegyik szempontból ugyanarra a következtetésre jutott. Bonyolult modern világunkban a szabad nevelés legjobb típusa azt a célt tűzi maga elé, hogy olyan embereket neveljen, akik tudnak mindenről egy keveset és valamit jól. A szabad nevelés lényege a lélekfejlesztés, a gondolkodás módszereivel való megbarátkoztatás, inkább a tudás értékesítése, mint tényekkel teletömött emlékezet. Az igazságról való meggyőződésnek egy módszere és így az emberi gondolkodásnak egyetlen köre se legyen egészen lepecsételt könyv egy művelt ember előtt. Helyesen mondták, hogy kevés ember képes új tárgyat tanulni, ha elmúlt az ifjúság, ezért tanulóinkat úgy el kell látnunk, hogy eredményesen megküzdhesse nek akármilyen kérdéssel, amelyet kötelességeik vagy érdeklődéseik eléjükbe hozhatnak. A mai korban a természet törvényeinek némi ismerete lényeges része annak az értelmi felszerelésnek, amelynek egy művelt embernél sem szabad hiányoznia. Nem kell sokat tudnia, de eleget kell tudnia ahhoz, hogy többet tanulhasson. Ne legyen az ő szemében a természet erőinek működése rejtett misztérium, hanem az okok és hatások láncolata, amellyel eléggé ismerős. K—n.

*

Modern nevelés Japánban. Mióta Japán megbecsüli a nyugati kulturát, nevelési rendszere is lényegesen átalakult. A köznevelés eszméje az állam és az uralkodóház iránt érzett tiszteletből fejlődött ki. A cél inkább az, hogy jó alattvalókat neveljenek, mint jó polgárokat. 1890-ben jelent meg a császár nevelésügyi rendelete, amelyet minden intézet megnyitó ünnepén felolvasnak és amely első sorban az erkölcsi hagyományok megőrzését hangsúlyozza.